

Informations

-blad 9 från

NÄFS

September 2010

NÄFS

Nätverk för skönlitteratur
på biblioteken

hemsida: www.nafs.nu

Red. lars.rydquist@svenskaakademien.se

NÄFS söker forskningsin- itierande stöd från Svensk Biblioteksförning 2010

Svensk biblioteksförning lät ht 2008 genomföra en undersökning kallad Delfi (utförd vid Bibliotekshögskolan i Borås), som kartlade forskningsbehovet i biblioteksverksamheten. Den visade att ämnesområdet **Bibliotek, lärande och undervisning** sammantaget rankades högst, men **läsforskning** och **läsfrämjande verksamhet** var också högt prioriterade områden, särskilt för läns- och regionalbibliotek samt folkbibliotek. Dessa frågor är angelägna för NÄFS. Att bereda utrymme till fördjupning för personal och låntagare ser NÄFS som en av de viktiga framtidsfrågorna för de svenska biblioteken.

Vi vill lägga grunden till ett större projekt som tar ett helhetsgrepp på förmedlingen av skönlitteratur på de svenska biblioteken. På senare tid har en rad intressanta studier publicerats som sätter in skönlitteraturen både i ett värderingsperspektiv och i en samhälls- eller kontext. Anders Mortensens i Lund har redigerat en innehållsrik antologi – *Litteraturens värden* (2009) – som tar upp estetiken och synen på skönlitteraturen ur ett historiskt och ett samtida perspektiv. I Lund har Anders Ohlsson och Torbjörn Forslid redigerat en uppsatssamling med titeln *Litteraturens offentligheter*

(2009), som lyfter fram litteraturens betydelse och exponering i det offentliga rummet. I Borås har man närmat sig skönlitteraturen ur ett individuellt läsarperspektiv i boken *Litteratur som livskunskap* (2009) redigerad av Skans Kersti Nilsson och Torsten Pettersson. I Uppsala planeras ett projekt kring kvinnliga läsecirklar, som är en växande folkrörelse. I Umeå anordnas hösten 2010 en konferens på litteraturvetenskapliga institutionen om litteraturdidaktik – ett område som är under utveckling.

NÄFS finner därför att läget är gott för att knyta an till aktuell forskning och undervisning och planerar för ett kreativt möte mellan forskare och folkbibliotek genom att söka forskningsbidrag.

Forskning om skönlitteratur på bibliotek. En samverkansmodell
Bibliotek och forskare formulerar gemensamt lämpliga forskningsämnen på temat skönlitteratur för vuxna på folkbibliotek utifrån konkreta förhållanden i det egna bibliotekets verksamhet – exempelvis samlingar, kataloger, genrer, program, läsecirklar, lästips, enskilda läsares utveckling och vanor, bibliotekslokalernas planering etc. Här kommer ett kvalitativt arbete med skönlitteraturen in på ett naturligt sätt. Ämnet undersöks ur olika perspektiv. Det kan vara litteraturvetenskapligt, historiskt, sociologiskt, pedagogiskt, idéhistoriskt, konsthistoriskt, ekonomiskt, juridiskt osv. Ett konkret ämne kan samla forskare från olika discipliner i ett tvärvetenskapligt projekt. Resultaten presenteras i samarbete med biblioteken och ska nå ut på bredast möjliga sätt genom programkvällar och annan dokumentation.

Praktisk utformning

För att kunna gå vidare och knyta forskare och folkbibliotek till konkreta projekt behöver NÄFS stöd för en fördjupad analys av forskningsfrågor, som leder till konkreta ansökningar till finansierare som Forskningsrådsnämnden, Riksbankens jubileumsfond,

Statens kulturråd, universitet och högskolor. *Gunnel Furuland*

Litteraturen och makten SF:s konferens

"Att ha tillgång till ett skriftspråk är en förutsättning för att vi ska förstå vår samtid", menar Mats Söderlund och riktar en uppmaning till politikerna att sätta upp tydligare litteraturpolitiska mål inför kommande mandatperiod.

Om konferensen, som ägde rum 26.8, citerar vi ur **Författarens** senaste nr:

"Diskussionerna kom under dagen delvis att handla mer om kulturpolitik i allmänhet, än om just litteraturen. Det ena är visserligen en del av det andra, men kanske var det därför som det från ansvarigt håll inte kom fram flera och mer konkreta förslag om hur litteraturen och läsandet ska räddas från kvävningens döden. Om det finns några. Ja, snarast pekades på

avsaknaden av en kulturpolitik värd namnet som orsak till eländestillståndet - av såväl sakkunniga som kulturskribenter och förläggare. Kulturen väger för lätt. Har ingen egentlig talan. Inte konstigt att det blir som det blir, när ingen stadigt håller i ratten.

- Tänk om kulturpolitiken fick plats, på riktigt. Politikerna måste fatta mod. Någon måste höja rösten, sa förläggaren Dorotea Bromberg, som varnade för ett Sverige på väg att stängas, i takt med krympande antal översättningar av utländsk litteratur.

"Politikens makt" var ett av ämnena för dagen, men de omkring 130 konferensdeltagarna i biosalongen i Stockholm blev mest påmind om att våra kulturpolitiker inte utövar den makt de borde. Kulturrådets styrelseordförande Kerstin Brunnberg pekade på ett systemfel i den svenska debatten:

- Jag kan störas av det hämningsslösa elitänkande som tillåts inom idrottens område, men inte på kulturens. Och för att få fram det fantastiska, så måste det skapas mycket. Till det behövs pengar, mer pengar. Det som oroar henne är den konst som inte skapas, den litteratur som inte blir skriven, som hon sa.

- Utan rejält litteraturstöd och tidskriftsstöd finns inget utrymme för eftertanke. Och för exempelvis essän. Brunnberg fick förresten applåder när hon efterlyste en utvärdering av kommunaliseringen av skolan, och hur denna hänger samman med just sjunkande läsförståelse och marginaliserade skolbibliotek."

Citat ur Ylva Herholz' artikel

Läs vidare i Författaren nr 4/5

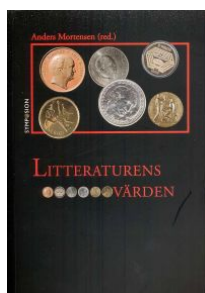
Svenska Akademiens Bibliotekariepris 2010

Kerstin Danielson Almedalsbiblioteket, Visby belönas för "sitt mångåriga och seriösa framlyftande av skönlitteraturen på folkbiblioteken på Gotland och för sitt engagerande och initiativrika arbete med böcker och hur dessa på bästa sätt kan nå läsare och låntagare" Priset dela ut på B&B.

Lunds Universitet startar 15-p-kurs i litteraturförmedling ht 2011

Som vi meddelade i förra nr av Informationsbladet förbereder Lunds universitet en ny kurs i litteraturförmedling som skall matcha BHS' utbildning. Den är nu godtagen och är upplagd så att varannan termin ges en grundkurs på 7,5 hp, halvtid, och varannan termin en fortsättningskurs på 7,5 hp, halvtid, om att arrangera och leda samtal om skönlitteratur och läsningens värden. Kurserna kommer att ha namnet **Litteraturförmedling i teori och praktik, grundkurs och fortsättningskurs** med start ht 011 Läs mera under "Rapporter"

Den vältempererade litteraturförmedlingen

Andreas Åberg kritiker på tidskriften 00-tal och **Nina Frid** bibliotekarie och ansvarig för www.bokcirklar.se diskuterade vilket ansvar man har som förmedlare av skönlitteratur under NÄFS' sista vårprogram i maj. De var överens om att kritiker och litteraturförmedlande bibliotekarier hade likartade uppgifter även om läsarna var olika närvarande när man informerade om boken. Ett 20-tal NÄFS-medlemmar deltog i den livliga debatten.

Torsdag den 23 september:
Få skönlitteraturen att lyfta – få lånen att öka på biblioteken!

Hur blir biblioteken en pulserande och kreativ miljö för litteraturen? Fem personer från olika litterära fält fick i uppdrag att fundera över detta: **Dorotea Bromberg**, bokförläggare, **Stewe Claeson**, författare och översättare, **Gunnel Furuland**, litteraturforskare (NÄFS), **Annika Koldenius**, redaktör på Bokcirklar.se, och **Annina Rabe**, kritiker och kulturdebattör (NÄFS).
Moderator: Immi Lundin, kulturjournalist och litteraturvetare.

Arr Institutionen för Biblioteks- och Informationsvetenskap Borås och Kultur i Väst Regionbiblioteket, i samarbete med NÄFS (Nätverk för skönlitteratur på biblioteken)